

GODE BESLUTNINGSGRUNNLAG I EN OMSKIFTELIG TID

Elisabeth Aarseth, DFØ

Samfunnsoppdraget

Som statens ekspertorgan skal DFØ, med utgangspunkt i regelverket for økonomistyring, legge til rette for **god styring i staten**

Visjon

Effektiv ressursbruk i staten

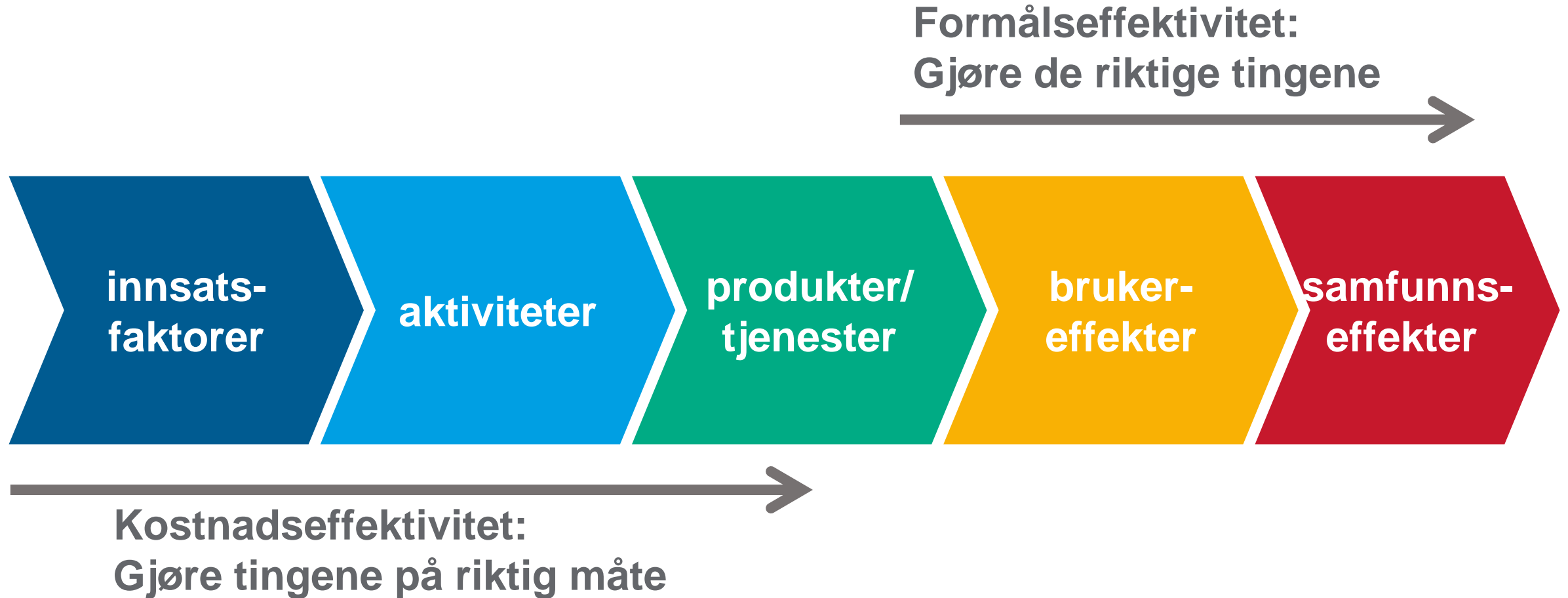
Reglement for økonomistyring i staten

§ 4 Grunnleggende styringsprinsipper

Alle virksomheter skal:

- a) Fastsette mål og resultatkrav innenfor rammen av disponible ressurser og forutsetninger gitt av overordnet myndighet
- b) Sikre at fastsatte mål og resultatkrav oppnås, ressursbruken er effektiv og at virksomheten drives i samsvar med gjeldende lover og regler, herunder krav til god forvaltningsskikk, habilitet og etisk adferd.
- c) **Sikre tilstrekkelig styringsinformasjon og forsvarlig beslutningsgrunnlag**

Gode utredninger bidrar til økt effektivitet

Gode beslutninger en viktig del av god styring på alle nivå

- Et verktøy som hjelper deg å:
  - identifisere og prioritere de beste tiltakene
  - iverksette/gjennomføre det som er besluttet
  - revidere, bytte ut eller avslutte tiltak som ikke gir tilstrekkelig effekt

Utredningsinstruksen

- Enklere og mer konkrete bestemmelser
- Tydeligere minimumskrav
- Prinsipp om forholdsmessighet
- Tydeligere krav til tidlig involvering av berørte parter

«Folk kastet hemningene og slapp gleden løs da den nye utredningsinstruksen ble lansert»

Seks spørsmål

1. Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?
2. Hvilke tiltak er relevante?
3. Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?
4. Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?
5. Hvilke tiltak anbefales, og hvorfor?
6. Hva er forutsetningene for vellykket gjennomføring?

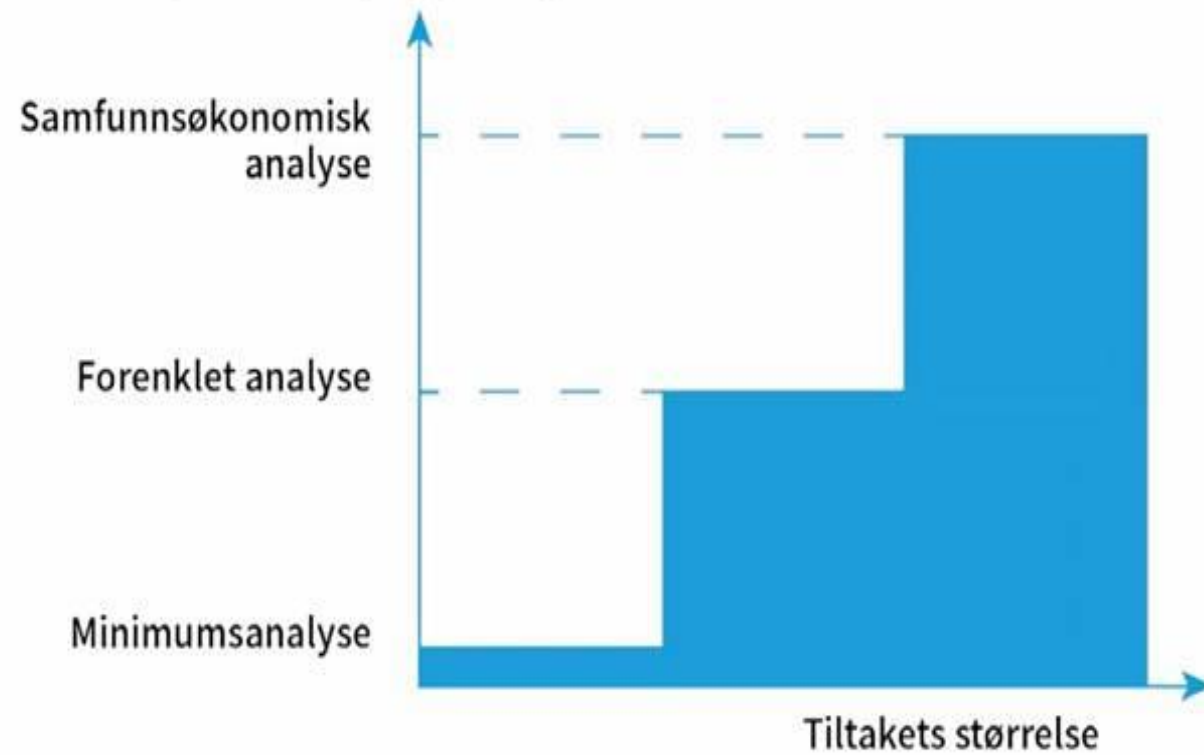

Gjelder utredningsinstruksen meg?

- Instruksen gjelder for utarbeiding av beslutningsgrunnlag for statlige tiltak
  - Både små og store tiltak er omfattet
  - Utføres i eller på oppdrag for statlige virksomheter
- EØS- og Schengen-saker er inkludert
- Instruksen gjelder selv om tiltaket er besluttet på politisk nivå

Utredningens omfang og grundighet

Krav om tidlig involvering

Et tydeligere krav om tidlig involvering

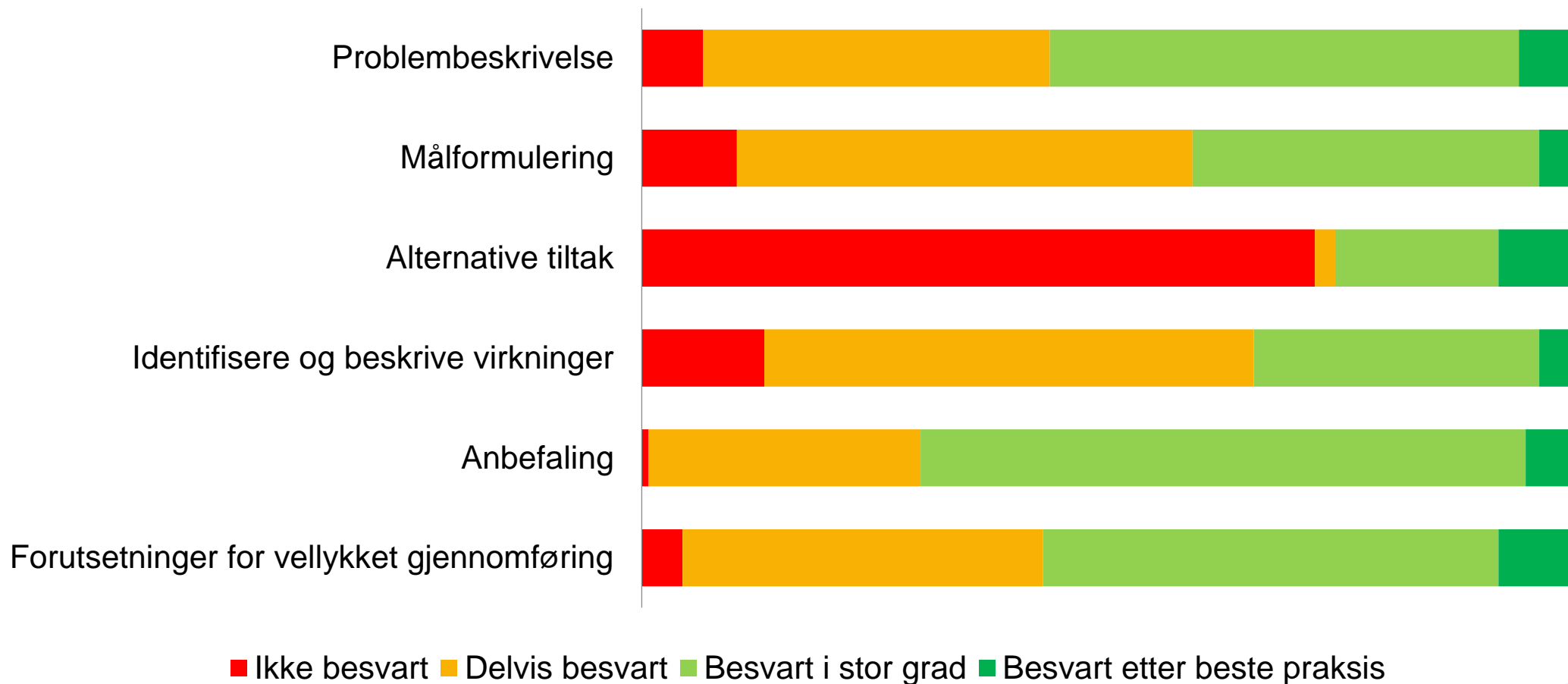
- Berørte departement skal involveres så tidlig som mulig, andre berørte i den grad det er hensiktsmessig

Anbefalinger:

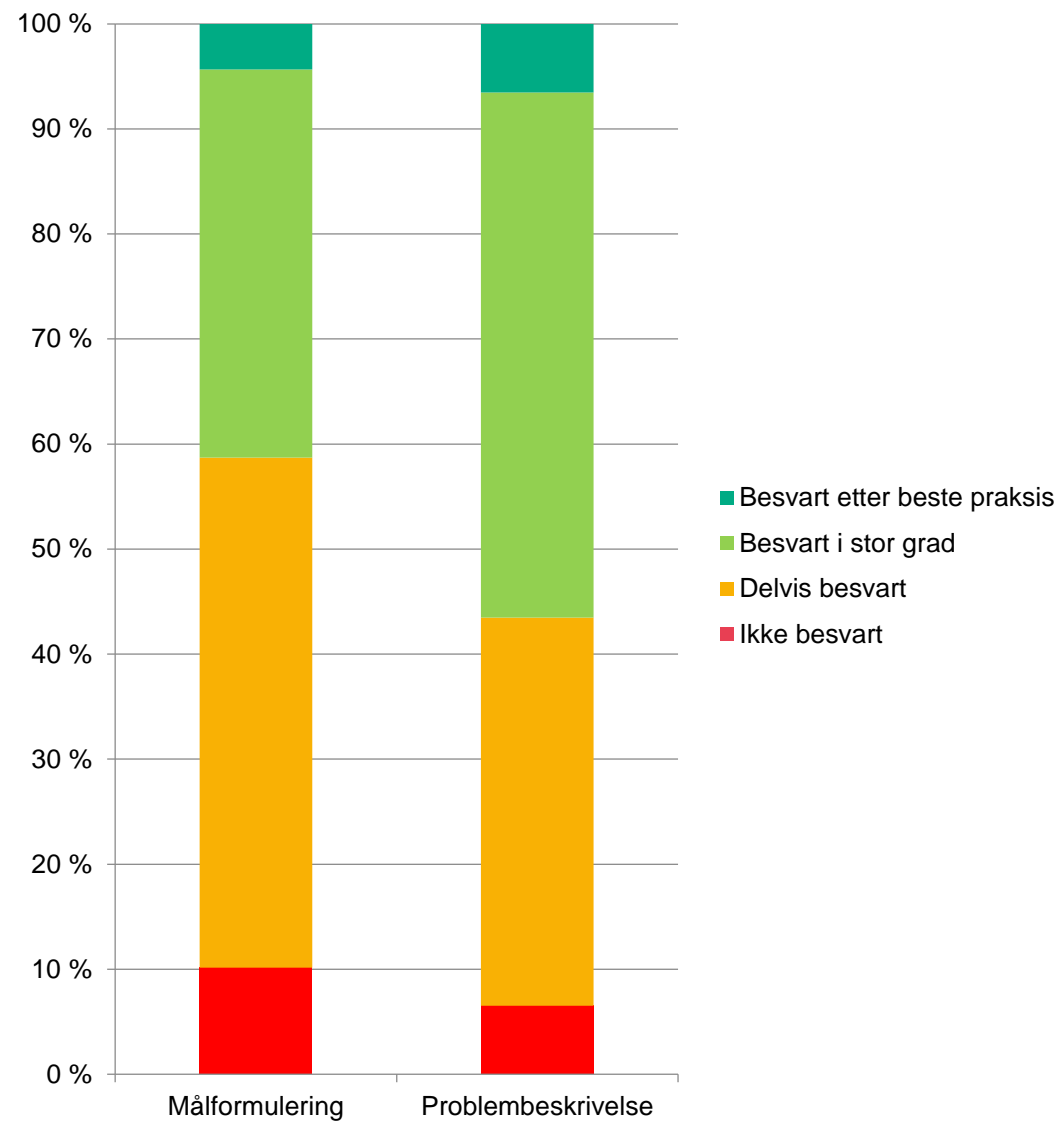
- Legge frem en grovvurdering av de seks spørsmålene
- Bred høring som åpner for innspill fra alle
- Frist for uttalelse bør være minst 2 uker

Ordinær høring kan effektiviseres hvis det er foretatt en tidlig involvering

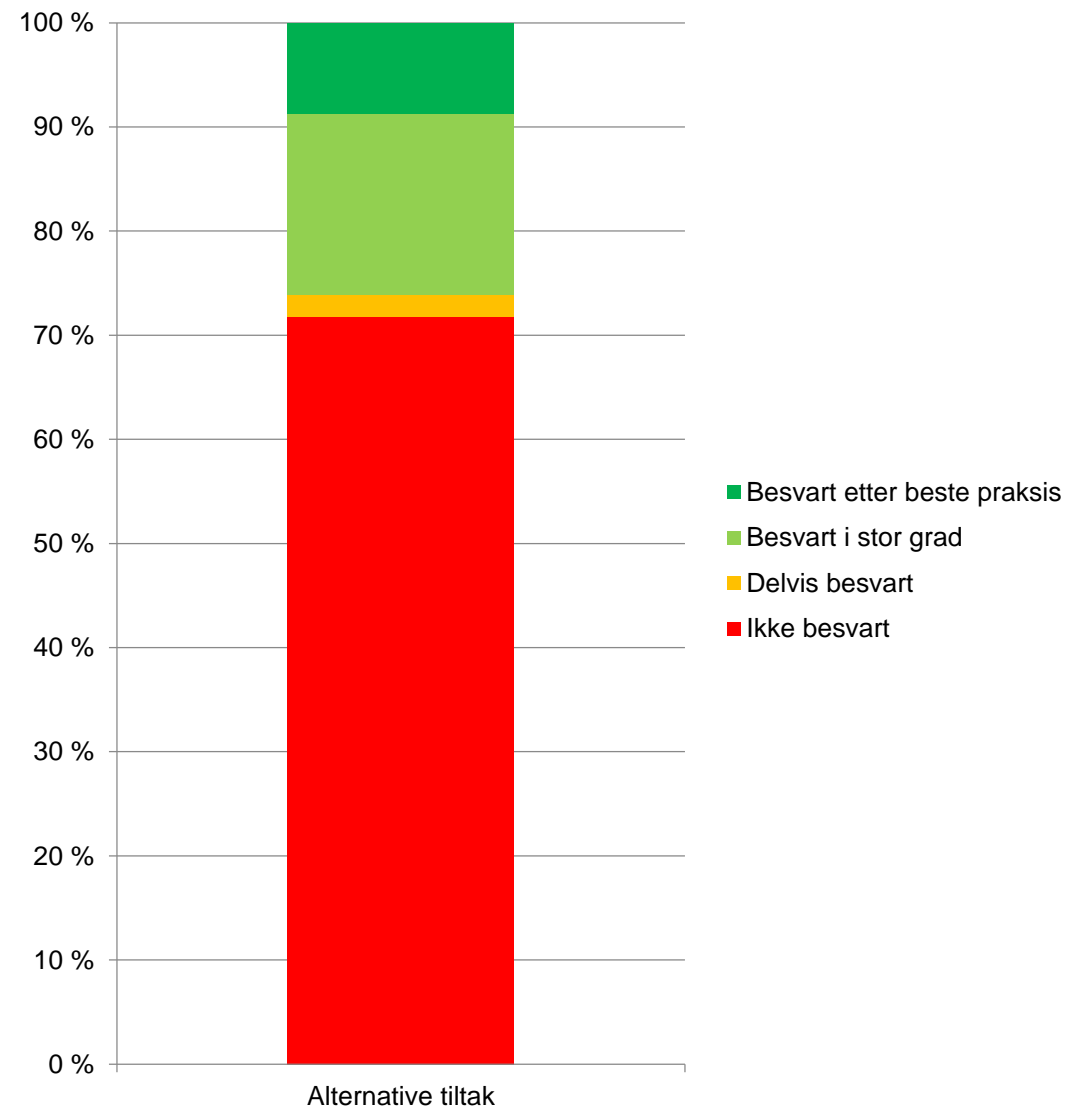
Hvordan står det til med beslutningsgrunnlagene?

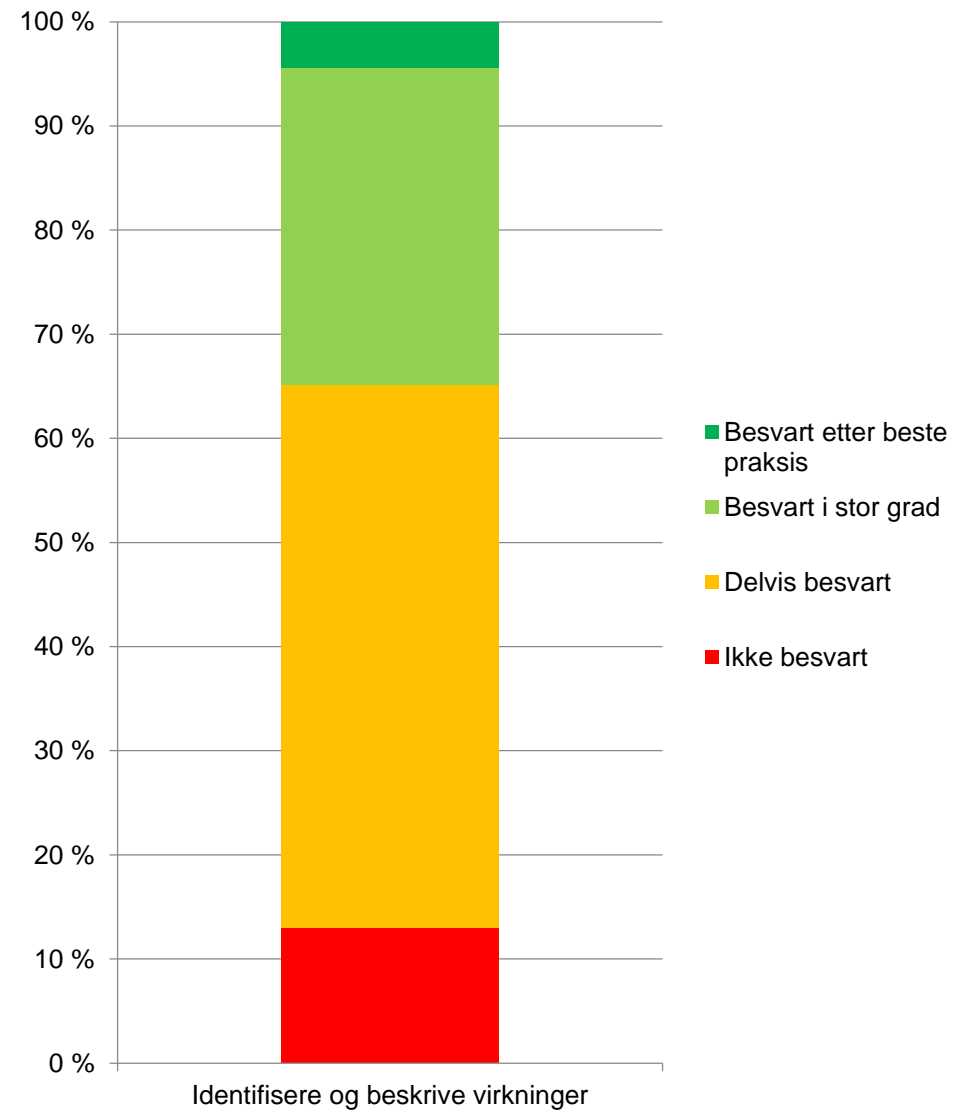
Manglende problembeskrivelse og utydelige mål

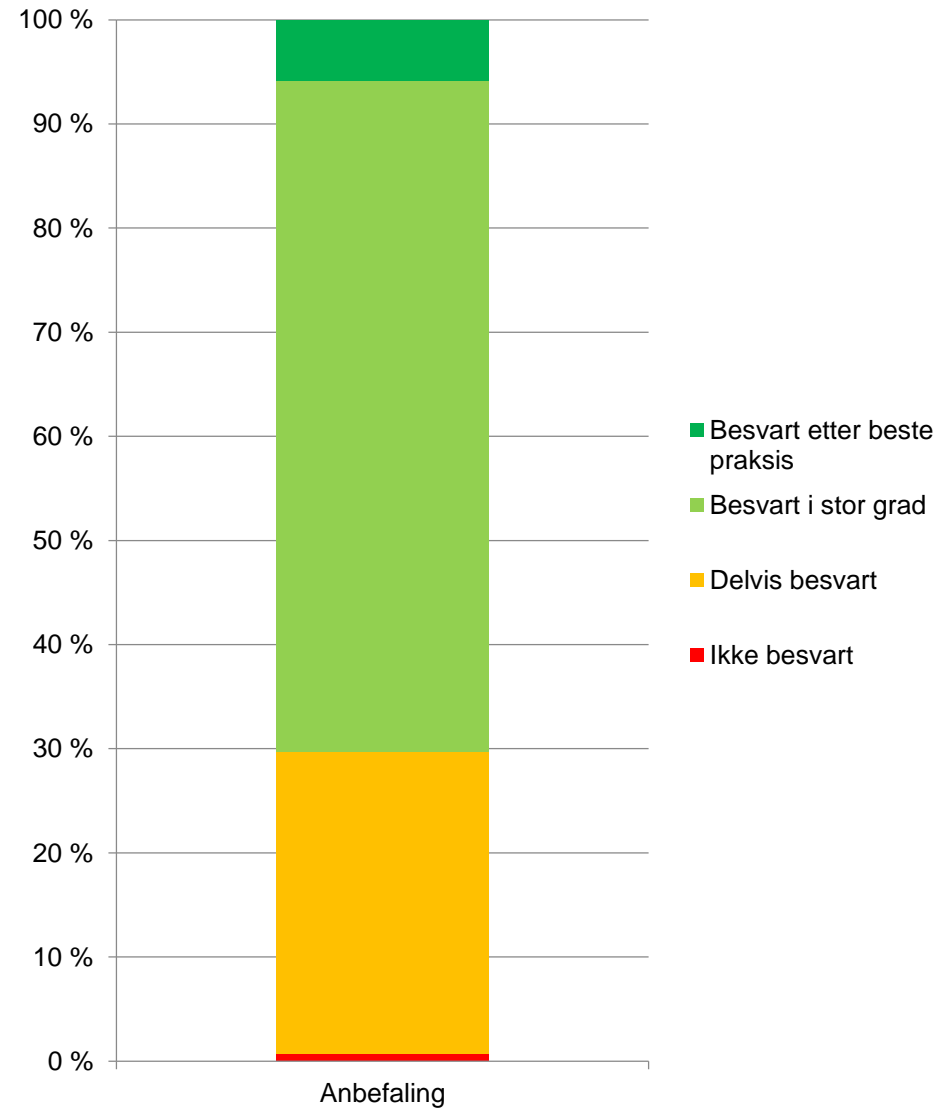
Fravær av alternative tiltak

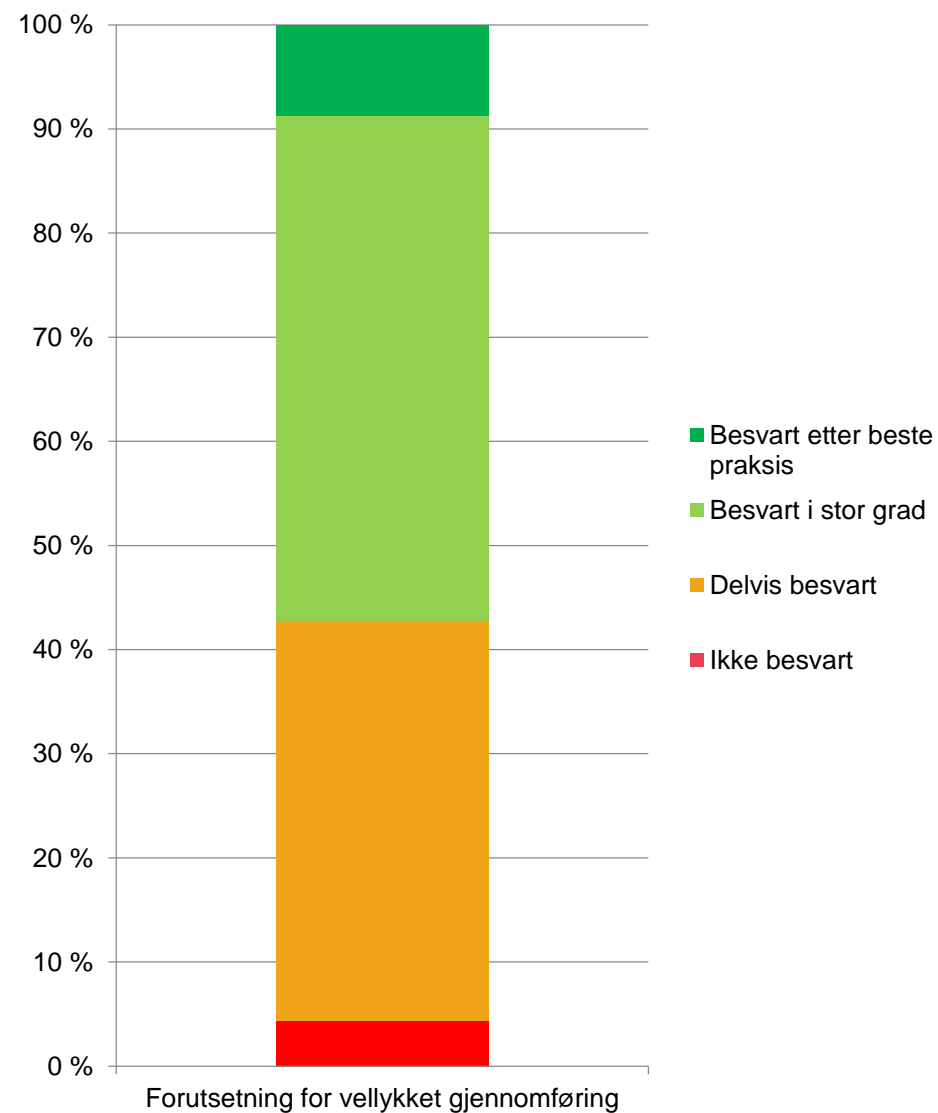
Nytten overselges og kostnadene undervurderes

Gode anbefalinger

Få beskrivelser av forutsetningene for god gjennomføring

Faglige utfordringer

- Manglende kapasitet og kompetanse
- Ekstra vanskelig å vurdere virkningene av ulike tiltak
- Staten skal løse store, komplekse problemer

Krevende forhold mellom fag og politikk

«En ny regjering har gått til valg på et program som skal gjennomføres innenfor en fireårsperiode. Det gir ofte press på tid, på bekostning av forhåndsutredning»

«Denne metoden brukes lite fordi den ikke nødvendigvis gir det resultatet politikerne ønsker»

«Vi har inntrykk av at uansett hvor mye vi utreder, så får vi nei fra Finansdepartementet»

Ny «kampanje» fra FIN for at Utredningsinstruksen skal brukes

Hva kan vi gjøre?

- Vær bevisst behovet for kompetanse
- Utnytt rommet for fleksibilitet
- Inkluder kompetanse fra ulike sektorer
- Ta hensyn til usikkerhet

Og husk:

- Politiske føringer er ingen unnskyldning
- Ledere i staten har en nøkkelrolle

DFØ hjelper til

- Veiledning
- Nettverk
- Kurs
- Rådgivning

Oppsummert

- Gode utredninger er avgjørende for at vi skal lykkes med å nå de målene som er satt – og få mest mulig velferd for fellesskapets ressurser
- Det er utfordrende for statlige virksomheter å lage gode utredninger, og det er fortsatt et stort forbedringspotensial
- Vi har likevel grunn til å være optimistiske

Summeoppgaver

Gode beslutningsgrunnlag i din virksomhet:

1. Er kravene i utredningsinstruksen godt kjent i din virksomhet?
2. Hvilke grep bør din virksomhet ta for å øke kvaliteten på beslutningsgrunnlagene?
3. Hvilke grep er allerede tatt for å sikre gode beslutningsgrunnlag?

